

Vår ref. 26/8393 - 2
Saksbehandler Geir Gjelstad
Dato 27.03.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
20/26	Utvalg for helse og mestring	15.04.2026
	Formannskapet	
	Bystyret	

Alternativer for heldøgns aktivitet ved Melum

Utvalg for helse og mestring 15.04.2026

Behandling

Signy Gjærum (V) fremmet følgende forslag:

Rullerende korttidsplasser for aleneboende og avlastningsplasser av hensyn til pårørende vil bidra til at flere kan bo lenge hjemme. I 2026 er antall avlastningsplasser økt med 4 plasser. Utvalget for helse og mestring mener dette er utilstrekkelig og vil ta i bruk hovedetasjen på Melum til dette formålet

I 2026 er antall sykehjemsplasser redusert med 18 plasser. Mange av dagens sykehjemsplasser på Gulset er dessuten uten eget bad/ toalett og med andre ord ikke velegnet for beboere med omfattende pleiebehov. Utvalget mener dekningsgraden bør økes. Utvalget viser til at underetasjen på Melum er godt egnet for demenssyke beboere og disse plassene gjenopprettes. De er dyre i drift, men de er nødvendige. Framtidig bruk av kapasitet ved Melum kan med fordel ses i sammenheng med videreutvikling av tilbud ved Gulset sykehjem.

Melum har eget kjøkken. Middag og ev andre måltider bør tilbys også til hjemmeboende i området og til de som bor i omsorgsboligene. Utvalget mener også det er en god løsning å samordne drift av hjemmetjenester rettet mot lokalmiljøet med drift av institusjonen.

Fram mot formannskapet arbeides det videre med budsjettmessig dekning.

Nødvendig vedlikehold igangsettes før sommeren og øvrige nevnte tiltak iverksettes snarest deretter for å svare opp behov for heldøgns omsorg.

Harald Haraldsen (Ap) fremmet følgende forslag på vegne av SV, Sp, Ap og UAV:

Utvalget viser til bystyrets vedtak om fortsatt kommunal drift ved Melum sykehjem.

1. Melum sykehjem videreutvikles som en fleksibel ressurs i kommunens samlede omsorgstilbud, med kombinasjon av korttidsplasser, avlastningsplasser og langtidsplasser, herunder tilrettelagte plasser for personer med demens.
2. Kapasiteten ved Melum benyttes aktivt for å:
 - a. redusere presset på sykehus (overliggere),
 - b. gi tilbud til pasienter som venter på korttids- eller langtidsplass,
 - c. legge til rette for at flere kan bo lengre hjemme gjennom styrking av avlastnings- og korttidstilbud.

3. Oppgradering av Melum sykehjem igangsettes snarest. Det bevilges 8 mill. kroner fra disposisjonsfondet til nødvendig oppussing og inventar.
4. I forbindelse med oppgradering av Gulset sykehjem skal administrasjonen vurdere hvordan midlertidig kapasitet best kan løses ved bruk av Melum og eventuelt andre institusjoner. Administrasjonen bes legge frem en helhetlig plan for nødvendig oppgradering og av Gulset sykehjem, inkludert tidsplan og behov for midlertidige plasser. Saken fremmes for politisk behandling innen sommeren.
5. Administrasjonen bes komme tilbake med forslag til budsjettmessig dekning og nødvendige prioriteringer i forbindelse med videre behandling i formannskap og bystyre.

Kenneth Martinsen (H) fremmet følgende forslag på vegne av H, FrP, KrF og INP:

Vi ønsker videre drift ved Melum sykehjem for å klare det foreslår vi;

1. Utvalg for helse og mestring viser til behandling i bystyret 05.02.2026, og anbefaler at kommunen aksepterer mottatt bud på 18 millioner kroner fra Skaar Omsorg AS for kjøp av Melum sykehjem dersom tilbudet står ved lag.
2. Det legges til grunn at eiendommen videreutvikles med mål om etablering av et heldøgns tilbud/aktivitetstilbud for eldre, til beste for brukerne.
3. Utvalget ber kommunedirektøren legge til rette for konkurranse om tjenesteleveranse knyttet til tilbudet, slik at kommunen sikrer kvalitet, kapasitet og forutsigbarhet.
4. Utvalget ber om at nødvendige økonomiske avklaringer og eventuelle bevilgninger knyttet til tjenestekjøp fremmes for formannskap og bystyre.
5. Kommunen skal ha forkjøpsrett ved et eventuelt salg.

Votering:

Forslag fremmet av Gjærum (V) fikk 1 stemme (V) og falt.

Forslag fremmet av Haraldsen (Ap) og forslag fremmet av Martinsen (H) ble ved votering satt opp imot hverandre. Forslag fremmet av Haraldsen (Ap) ble vedtatt med 7 stemmer (Ap, Sp, Osman Uavh., V). Forslag fremmet av Martinsen (H) falt med 6 stemmer (FrP, H, INP, KrF).

UHV - 20/26 vedtak

Utvalget viser til bystyrets vedtak om fortsatt kommunal drift ved Melum sykehjem.

1. Melum sykehjem videreutvikles som en fleksibel ressurs i kommunens samlede omsorgstilbud, med kombinasjon av korttidsplasser, avlastningsplasser og langtidsplasser, herunder tilrettelagte plasser for personer med demens.
2. Kapasiteten ved Melum benyttes aktivt for å:
 - a. redusere presset på sykehus (overliggere),
 - b. gi tilbud til pasienter som venter på korttids- eller langtidsplass,
 - c. legge til rette for at flere kan bo lengre hjemme gjennom styrking av avlastnings- og korttidstilbud.
3. Oppgradering av Melum sykehjem igangsettes snarest. Det bevilges 8 mill. kroner fra disposisjonsfondet til nødvendig oppussing og inventar.
4. I forbindelse med oppgradering av Gulset sykehjem skal administrasjonen vurdere hvordan midlertidig kapasitet best kan løses ved bruk av Melum og eventuelt andre institusjoner. Administrasjonen bes legge frem en helhetlig plan for nødvendig oppgradering og av Gulset sykehjem, inkludert tidsplan og behov for midlertidige plasser. Saken fremmes for politisk behandling innen sommeren.
5. Administrasjonen bes komme tilbake med forslag til budsjettmessig dekning og nødvendige prioriteringer i forbindelse med videre behandling i formannskap og bystyre.

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren legger frem 3 alternativer til heldøgns aktivitet ved Melum

1. Korttids rehabilitering/opptrening, + rom for beredskapsplasser
2. Rullerende korttidsopphold for pasienter som bor alene, + rom for beredskapsplasser
3. Flytte eksisterende institusjonsplasser

Bakgrunn for saken

I handlingsprogram og budsjett for 2024 - 2027 ble Melum sykehjem foreslått lagt ned som en del av en større omorganisering innenfor Helse og Mestring. Dette for å møte behovene som følge av de store demografiske endringene med færre unge og en økende andel eldre. Vi står allerede i en situasjon med økende mangel på helsepersonell og redusert økonomisk handlingsrom. En sentral del av det analysearbeidet som ble presentert gjennom Langsiktig drift og investeringsplan (LDIP) handler også om at vi ikke har et tilstrekkelig differensiert botilbud for å møte nevnte utfordringer.

Saken har vært behandlet flere omganger i utvalg, formannskap og Bystyre. I sak 208/24 til Bystyret ble følgende vedtatt:

Det legges frem en sak med formål om videre drift med annet tjenestetilbud innen helse og velferd på et lavere nivå i omsorgstrappen. Dersom private/ideelle aktører melder seg for kjøp/leie og framtidig drift innen helse og velferdstjenester legges det frem egen sak for utvalget, formannskapet og Bystyret.”

Videre ble det ble våren 2025 diskutert ulike alternativer for videre drift i henhold til Bystyrets vedtak og Bystyret vedtok 19.6.2025 følgende:

(Bystyret 19.06.25) Bystyret ber administrasjonen:

1. *Selge Melum bo- og servicesenter til en aktør som ønsker å videreføre driften innen eldreomsorg.*
2. *Utarbeide kriterier for salg, hvor det legges vekt på:*
3. *Bygget skal benyttes til formål knyttet til heldøgns eldreomsorg.*
4. *Skien kommune får anledning til å kjøpe plasser i den videre driften.*
5. *Kommunen skal ha forkjøpsrett ved et eventuelt salg.*
6. *Komme tilbake til politisk behandling med vurdering av interessenter og forslag til prosess.*
7. *Legge til grunn som premiss i det videre arbeidet at en eventuell aktør som overtar Melum bo- og servicesenter skal ha mål om å levere tjenester av høy kvalitet – med søkelys på brukertilfredshet, gode arbeidsforhold for ansatte (like vilkår som offentlige eller bedre), og et godt samarbeid med pårørende.*
8. *Ingen ansatte skal miste jobben i Skien kommune som et resultat av dette vedtaket.*
9. *Vektlegge i vurderingen av interessenter erfaring fra drift av eldreomsorg, samt aktørens evne og vilje til å inngå langsiktige avtaler med kommunen.*
10. *Sørge for at politisk nivå involveres i utforming av kriterier for salg og samarbeid.*
11. *Prosessen med salg og konkurranseutsetting igangsettes umiddelbart, med mål om at salget og etablering av ny driftsmodell gjennomføres i løpet av 2025.*
12. *Det legges til grunn at konkurranseutsettingen samlet sett skal gi en økonomisk besparelse for kommunen sammenlignet med fortsatt kommunal drift.*
13. *Sak om anbud og prosess behandles i Formannskapet.*

Saken kom på nytt tilbake til Bystyret og Bystyret vedtok følgende i sak 7/26, 5. februar:

1. *Bystyret aksepterer ikke budet og salget trekkes fra markedet. Melum sykehjem selges ikke.*
2. *Bystyret ønsker fortsatt kommunal drift på Melum sykehjem og ber administrasjonen raskt komme tilbake med sak til Helse og omsorg om hva slags heldøgns aktivitet som bør legges til Melum bo og servicesenter med utgangspunkt i de allerede igangsatte endringsprosesser innen sektoren samt de behov “innsatstrappa” peker på*

samt plan for finansiering innen dagens budsjettrammer. Deretter fremlegges saken formannskap og bystyre.

Saksfremstilling

Bystyrets vedtak om å komme tilbake med en sak om heldøgns aktivitet ved Melum bo- og servicesenter betyr at det ønskes forslag som både passer inn i pågående endringsprosesser i tråd med innsatstrappa og som kan gjennomføres innenfor dagens budsjettrammer.

Dersom det skal etablere nye tilbud uten økte bevilgninger, må dette finansieres ved å redusere tjenester andre steder i organisasjonen eller gjennomføre omstilling/effektivisering ut over de tiltakene vi allerede jobber med.

Langsiktig drift og investeringsplan (LDIP) vedtatt i Bystyret sak 207/24 beskriver hva kommunen trenger av heldøgns tjenester framover. Det innebærer færre sykehjemsplasser og flere plasser i bokollektiv. Det er nylig gjennomført store endringer og per i dag vurderes kapasiteten på disse to nivåene som tilstrekkelig. I tillegg pågår byggingen av omsorgsboliger med heldøgns tjenester på Tømmerkaia. Dette er et nytt tilbud lenger ned i innsatstrappa.

Kommunedirektøren har utarbeidet tre alternative modeller på bakgrunn av vedtaket om drift av heldøgns aktivitetstilbud ved Melum, hvor to av forslagene vil bidra til nye tjenester lavere i innsatstrappa. Det følger imidlertid ingen økonomisk inndekning for disse forslagene. Det tredje alternativet er å flytte eksisterende tilbud hvor drift og økonomisk ramme kan følge med.

I alle alternativene vil det være noen økte kostnader som f.eks FDV på ett "ekstra" bygg og mer bemanning, da mindre enheter har noe høyere kostnader og ikke i samme grad har stordriftsfordeler.

Nedenfor presenteres kommunedirektørens forslag:

1. Korttids rehabilitering/opptrening, + rom for beredskapsplasser
2. Rullerende korttidsopphold for pasienter som bor alene, + rom for beredskapsplasser
3. Flytte eksisterende institusjonsplasser

Korttids rehabilitering/opptrening

Noen pasienter vil ha særlig nytte av et kortvarig, strukturert tilbud om rehabilitering og opptrening over 14 dager, for eksempel etter et benbrudd eller ved funksjonsfall av andre årsaker. Tilbudet kan organiseres som et femdagers opphold fra mandag til fredag, med hjemreise i helgene før nytt opphold starter påfølgende mandag. I løpet av de to oppholdsukene får pasientene målrettet trening, opplæring i bruk av nødvendige hjelpemidler og veiledning i kosthold, samt sosialt stimuli. Hver pasient får et individuelt tilpasset treningsprogram som kan videreføres hjemme, eller at pasienten videreføres til gruppetilbud, slik at effekten av rehabiliteringen forsterkes og vedlikeholdes over tid. Det foreslås å etablere 8 slike plasser.

Målgruppen for korttidsrehabilitering overlapper i stor grad med personer som ellers ville benyttet hjemmerehabilitering eller avtalefysioterapi. Mange fagmiljøer vurderer hjemmerehabilitering som et mer bærekraftig og treffsikkert tilbud enn institusjonsopphold, fordi tiltakene gjennomføres i pasientens egne omgivelser, der de faktiske funksjonsutfordringene oppstår. Dette gir bedre muligheter for mestring og økt selvstendighet, samtidig som behovet for langvarige tjenester reduseres.

Hjemmerehabilitering er generelt mer kostnadseffektivt enn institusjonsbasert rehabilitering og bidrar til at flere kan bo hjemme lenger, i tråd med nasjonale anbefalinger for tjenesteutvikling. For enkelte pasienter vil det likevel være mer hensiktsmessig å tilby et intensivt rehabiliteringsopphold. Dette gjelder særlig pasienter som har utfordringer med å

komme i gang med nødvendige endringer eller som trenger en strukturert og målrettet innsats for å mestre egne utfordringer.

Løsningen vil kreve minimum to helsepersonell til stede dag og kveld, og 1 helsepersonell på natt, samt fysio- og ergoterapitjenester tilsvarende om lag tre timer per pasient per uke. I tillegg kommer behov for renhold, kjøkken- og vaktmestertjenester. Lokalene som skal benyttes må oppgraderes og utstyres med nye møbler og relevant rehabiliteringsutstyr. FDV kostnadene vil gjelde for hele bygningsmassen.

Vurdering

Det er behov for noe oppussing, ombygging og innkjøp av utstyr hvis vi skal drifte dette som et korttids rehabiliteringstilbud. Dette er anslått til anslagsvis 2 - 3 mill. Døgnprisen per pasient ved drift av 8 plasser er anslått til 1, 2 mill, og vil dermed innebære noe høyere kostnader som blant annet skyldes at drift i mindre enheter har noe høyere kostnader.

Rullerende korttidsopphold for eldre som bor alene

Døgnbasert avlastningstilbud er i dag forbeholdt pårørende som har behov for avlastning. Dette er et viktig tiltak for å kunne bo hjemme lengst mulig. Eldre uten pårørende i boligen har per i dag ikke noe regelmessig korttidstilbud.

Rullerende korttidsopphold gir den eldre en jevn og forutsigbar støtte som bidrar til å opprettholde funksjon, ernæring, helse og livskvalitet. Det regelmessige oppholdet gir trygghet i hverdagen, fordi den eldre vet at fagpersonell følger med på både fysisk og kognitiv utvikling, justerer behandling ved behov og fanger opp endringer før de blir alvorlige. Samtidig får den eldre sosial kontakt, struktur og stimulering, noe som forebygger ensomhet og bidrar til økt trivsel og mestring. Flere opplever også større ro hjemme mellom oppholdene, fordi de får «pusterom» og tilrettelagt støtte som gjør dem bedre i stand til å klare seg selv. Til sammen gjør dette at mange kan bo hjemme lenger, med bedre helse og større trygghet i hverdagen.

Det foreslås 8 slike plasser.

For å få en ønsket gevinst av oppholdet foreslås det å innvilge 12 døgn opphold. Driften stenger annenhver helg, for så å ta imot nye eldre påfølgende uke. Egenandelen for korttidsopphold er kroner 205 per døgn

Løsningen vil kreve minimum 2 helsepersonell til stede gjennom hele døgnet. I tillegg kommer rengjøring, kjøkken og vaktmestertjenester. Lokalene vil trenge oppgradering og nye møbler/utstyr i den delen som skal brukes til formålet, men FDV kostnader vil gjelde for total bygningsmasse.

Vurdering

Det er behov for noe oppussing, ombygging og innkjøp av utstyr hvis vi skal drifte dette som et korttids rehabiliteringstilbud. Dette er anslått til anslagsvis 2-3 millioner kroner. Døgnprisen per pasient ved drift av 8 plasser er anslått til 1,2 millioner kroner, og vil dermed innebære noe høyere kostnader som blant annet skyldes at drift i mindre enheter har noe høyere kostnader.

Beredskapsplasser

Til alternativ 1 og 2 er det også vurdert å ha beredskapsplasser. Kommunen har et ansvar for å sørge for en ekstra kapasitet i ved ulike beredskapssituasjoner og også enkeltstående kriseplasser. Dette kan dreie seg om smitteutbrudd på sykehuset eller egne lokasjoner, overbelegg, eller ved større kriser. Her tenkes det å utstyre rommene for å kunne tas i bruk ved behov, men at det baseres på innleie av personell når dette er nødvendig. Plassene vil inngå i kommunens opptrappingsplan for beredskap. Beredskaps plassene i disse alternativene kan driftes ved å ta ned noe på eksisterende drift i tilbudene og vil derfor ikke ha en store merkostnader i utgangspunktet med mindre det blir av et større omfang.

Flytte eksisterende institusjonsplasser

Et alternativ er å flytte eksisterende sykehjemsplasser, med tilhørende personell og pasienter, fra en etablert tjeneste til Melum. I dette konkrete forslaget er det vurdert 8 plasser. En slik omdisponering vil medføre at en av dagens større institusjoner får stående tomme rom eller hele/deler av etasjer. Forslaget kan delvis finansieres innenfor eksisterende rammer, men kostnaden per plass vil øke. I tillegg bortfaller muligheten for fleksible bemanningsløsninger gjennom sambruk av ansatte, og det vil oppstå behov for ekstra ressurser som legetjenester samt økt transport av mat, utstyr og tekstiler. Det kan også i dette alternativet legges inn beredskapsplasser. Det per nå ikke kostnadsberegnet og vil måtte driftes med ekstra innleie.

Økonomi

Oppussing

En generell oppussing for å tilrettelegge for 8 plasser i alle tre alternativer, inkludert tilhørende fellesarealer og personalrom, er anslått å koste mellom 3 og 4 millioner kroner, avhengig av valgt løsning. I forslag 1 og 2 er det i tillegg lagt inn mulighet for beredskapsplasser. Disse er ikke kostnadsberegnet, men kan videreføres med dagens standard, selv om det anbefales noe oppussing.

Oppgradering

Det er i takst av bygget anslått et behov for å oppgradere med inntil 12 millioner kroner. En del bygningsdetaljer som vinduer, dører og tak er utgått på levetid, men det er vurdert at det fortsatt har sin funksjonalitet enda noen år. Dersom man ønsker å oppgradere deler av dette, så er det vurdert at det som er mest påtrengende er aggregat til ventilasjon, en del vinduer og terrassene. Dette er anslått til å ha en kostnad på ca. 5 millioner kroner.

Inventar

Det er også behov for å anskaffe utstyr. Kommunen har senger og nattbord, en del møbler og inventar til 8 plasser, men allikevel er det behov for å kjøpe møbler, og utstyr samt velferdsteknologi. Dette er litt avhengig av brukerbehov og er anslått til mellom 1 - 2 millioner kroner.

FDV kostnader og øvrige driftskostnader

FDVkostnadene for bygget er beregnet til 1,2 millioner kroner, tilsvarende nivået i 2025. Dette gjelder likt for alle tre alternativer. Øvrige driftskostnader er beregnet med utgangspunkt i kostnadsnivået ved Melum i 2025, justert for antall plasser.

Bemanningskostnader og øvrig drift

Nedenfor er satt opp et kostnadsestimat med 8 plasser i hvert tilbud, der det må tas forbehold om usikkerhet knyttet til kostnader. Enhetskostnadene (kostnadene per plass) vil reduseres dersom man etablerer flere plasser.

Forslag til alternative tiltak	Bemanningsbehov antall årsverk	Antall plasser	Driftskostander personell MNOK	Andre driftskostnader inkl. FDV MNOK	Tokal kostnad MNOK	Driftskostnad per plass MNOK
Korttids rehabilitering, + rom for beredskapsplasser	7	8	6,6	1,7	8,3	1
Rullerende korttidsopphold for pasienter som bor alene. + rom for beredskapsplasser	8	8	7,2	1,7	8,9	1,1
Flytte eksisterende institusjonsplasser	12	8	10.mar	1,7	12	1,5

Estimert kostnad per alternativ

1. 8,3 millioner kroner.
2. 8,9 millioner kroner.
3. 2,5-3 millioner kroner (total kostnad for 8 plasser på Melum er vurdert til ca 12 mill)
Alternativ 3 innebærer en merkostnad på om lag 2,5–3,0 millioner kroner

sammenlignet med å videreføre drift på eksisterende institusjonsplass. Merkostnaden skyldes økte behov innen ledelse, støttetjenester samt øvrige driftskostnader, inkludert FDV.

Effekten av saken

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ikke relevant
Konsekvens for klima på kort og lang sikt		x		
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt		x		
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv			x	
Konsekvens for folkehelsen			x	

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Kommunedirektøren har så langt ikke klart å finne forslag til heldøgns aktivitetstilbud på Melum som både treffer innsatstrappa, og er innenfor den vedtatte budsjettammen. Det er foreslått 3 ulike tiltak som treffer litt ulikt med hensyn til innsatstrappa og økonomi.

Forslag 3 er det forslaget som kommer nærmest ift å oppfylle kravet om å være innen de økonomiske rammene. Forslag 1 og 2 er nye tiltak som kan ha effekt lenger ned i innsatstrappen, men som det per i dag ikke er midler til innenfor eksisterende rammer. Felles for alle de tre forslagene er at kostnadene vil variere avhengig av hvor mange plasser man velger å legge inn.

Dersom vi skal etablere nye tilbud uten økte bevilgninger, må dette finansieres ved å redusere tjenester andre steder i organisasjonen eller gjennomføre omstilling/effektivisering ut over de tiltak vi allerede jobber med.

I saksfremlegget er det vist til behov for noe oppussing og tilretting i de ulike alternativene. Et anslag er en investering på 3-4 millioner kroner til oppussing, samt utstyr til 1-2 millioner kroner. Drift per plass vil variere.

Kommunedirektøren anbefaler uavhengig av hvilke alternativer som blir valgt at det settes av noe tid og midler til oppussing og oppgradering nå som bygget er tomt.